

Alexander Sutherland Neill (1883 – 1973)

rojen na Škotskem
pri 15 gre po stopinjah očeta, vaškega učitelja
s 25 odide na Edinburško Univerzo kjer diplomira iz angleščine
postane novinar in v Gretna Greenu, majhni šoli, napiše prvo knjigo A Dominie`s Log

leta 1917 spozna Homera Lanea in njegovo skupnost, ki temelji na samoupravi
seznanj ga s Freudovo analizo in dvema elementoma, esencialnima za osnivanje
njegove šole: samoupravna srečanja in pomembnost otrokovega emocionalnega blagostanja
pred akademskim razvojem

v poznih petdesetih, po veliki slavi, se Neill malce potuhne v samoto vendar ostane v
neposrednem stiku z dogajanje v šoli

Neill se poroči dvakrat, obe ženski sta delovali v njegovi šoli, frau Neustatter in Ena
Wooff, s katero ima hči Zoë

leta 1973 začne njegovo zdravje pešat in 23. septembra istega leta v manjši lokalni
bolnišnici premine

Summerhill

osnovan leta 1921 v predmestju Dresdna kot del mednarodne šole, Neue Schule

nezadovoljen z idealističnim vodstvom Neill preseli šolo v idilično pokrajino avstrijskih
gora

zaradi sovražnosti domačinov se je šola primorana zopet preseliti, tokrat na jug Anglije, v
hišo imenovano Summerhill

šolo so preselili še nekajkrat, ime pa vedno ponesli s seboj

Leiston v Suffolku pa je njena sicer poslednja lokacija, po vojni opustošena, vendar z
veliko volje obnovljena in delujoča še danes

šola oz. knjiga o njej je požela veliko uspeha, Neill pa spoštovanje marsikaterega
izobraženca (Bertrand Russell, Henry Miller)

do upokojitve, leta 1985, vodi šolo Ena Neill, potem pa vajeti prevzame hči Zoë

Summerhill – progresivno, demokratično izobraževanje

s šolo je hotel Neill tudi v praksi dokazati svoja načela vzgoje brez zatiranja
otrok ne priganjajo k učenju, šele na njihovo zahtevo jim učitelj pomaga in jih usmerja
otroku ne vsiljujejo ničesar, tudi če bi bilo to v njegovo "dobro"

vzgojno vrednost izjemnega pomena ima posebna metoda dela, t. i. »občni zbori«, kjer
otroci in odrasli izglasujejo določene zakone, ki se jih tudi striktno držijo

otrokom je prepuščena vsa odgovornost glede usmerjanja njihovih želja in dejavnosti in
četudi se otrok več let ne posveti nobenemu opravilu, Neill vztraja na tem stališču

predvsem gre tu za igro oz. določeno fazo, ki jo vsak otrok mora izživeti

gojenci Summerhilla niso postali geniji, ponašajo pa se s trdnim psihičnim ravnotežjem in opravljajo poklic, ki jih zadovoljuje

prav to pa jim daje zmožnost uživanja življenja, kar je tudi bistvo tega vzgojnega sistema
Zanimiva dognanja

kraja je znak pomanjkanja ljubezni, otrok si s krajo prisvaja nekaj vrednega, ljubezen – pri tem ga ne smemo obsojati ampak mu ukradeno stvar ponudimo še sami, kar v njem sproži občutek, da je ljubljen in ne rabi več krasti

tabu masturbacije in spolnosti – zatiranje otrokovega odkrivanja spolnosti močno vpliva na njegovo samopodobo, vzbuja mu občutke krivde in strahu ter posledično vodi v kriminal, nesrečno in bolešno življenje

ko se otroci soočijo z nagim telesom, spoznajo, da ni to noben tabu in se zato tudi svojega ne sramujejo, vendar pa starši redkokdaj dovolijo otroku svobodo glede golote, saj živimo v konzervativni, oblečeni civilizaciji, ki tudi zakonsko omejuje nudizem

VZGOJA IN PSIHOANALIZA

“Pomislite na žalostno nasprotje med sijočo razumnostjo zdravega otroka in miselno šibkostjo povprečnega odraslega”
(Freud, Prihodnost neke iluzije)

Temeljni konflikt: posameznik kultura

Kultura – vir nelagodja, saj zahteva odpoved egoističnim nagonom posameznika

Konflikt znotraj kulture = konflikt znotraj posameznika

LIBIDO (spolni nagon)

narcistični libido

objektni libido

(nagon smrti, Thanatos)

(Eros, področje kulture)

Kultura z kulturnimi represijami, normami ohranja prevlado Erosa nad Thanatosom (npr. Tabu incesta)

RELIGIJA kot temelj kulture – ‘obča človeška nevroza’, katere družbena funkcija je reproduciranje iluzije s katero se opravičuje kulturno odpovedovanje zadovoljitvi gonoma (odpovedi gonoma pripisuje božji pomen)

Freud: utemeljitev kulture na RAZUMU in ne na iluziji: sprememba v vzgoji – VZGOJA K REALNOSTI

VZGOJA K REALNOSTI – zavestno sprejetje nezmožne enotnosti med ŽELJO posameznika in njegovo dobrobitjo (sprejetje konflikta med posameznikom in kulturo, sprejetje Realnega, Realnega spola in smrti). Temelj: PRIPOZNANJE OTROKOVE ŽELJE

ŠOLA SUMMERHILL KOT PRIMER ANALITIČNE PEDAGOGIKE ?

Neillova vzgojna metoda – 'METODA SVOBODE' – izogibanje sugeriranju, nasilnemu usmerjanju otrokove želje

Napaka: nepoznavanje psihoanalize – vzgoja lahko poteka le preko otrokove identifikacije s pomembnim Drugim, preko imaginarnega odnosa med Idealom Jaza in Idealnim Jazom, analitična pedagogika ni možna

Neill kljub molku projecira svoje nezavedne želje na otroka, ki postanejo otroku lastne =
NEZAVEDNO JE STRUKTURIRANO KOT GOVORICA; ŽELJA JE VEDNO ŽELJA
DRUGEGA

Posledica: 'NE-svobodni otroci Summerhilla'
PERMISIVNA VZGOJA KOT DRUŽBENA IDEOLOGIJA ?

Primer Summerhill: permisivna vzgoja zgolj fantazmatski konstrukt, ni vzgoje brez identifikacije, brez avtoritete (obstoj svobodnega posameznika, neodvisne identitete zgolj iluzija?)

Primeri kritik permisivne vzgoje:

Kant: DISCIPLINA KOT POGOJ SVOBODE (svoboda kot razumsko spoznanje naših omejitev, dolžnosti)

C. Lasch: permisivna vzgoja – patološki narcizem (permisivna vzgoja proizvaja razbite, fluidne identitete, ki ves čas težijo k definiciji in tako omogočajo reprodukcijo KAPITALIZMA)

J. Elster: vzgoja kot BISTVENO DRUGOTNO STANJE (kot stranski produkt določenih ideoloških, političnih ciljev). Permisivna vzgoja (avtodestruktivni narcis) je stranski produkt kapitalistične ideologije.

VZGOJA – IDENTITETA

Vzgoja kot sredstvo za oblikovanje identitete

Ključni element: identifikacija s pomembnim Drugim (staršem, vzgojiteljem, avtoriteto), ki je zgolj konkretna manifestacija velikega Drugega (simbolnega reda, kulture). Posameznik je prisiljen, da se identificira s ideološkimi normami, da se definira in zapolni svoje življenje s (kulturnim) smislom

Sklep: identiteta = ideološki konstrukt